

Μία έκτυροκορήτης Βάνιχης κ' ένα σώμα κυλιότανε επάνω στο χιόνι.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΕΙΟΝ ΕΠΟΠΟΪΑΝ

ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ !

[ΤΟΥ GEORGES D'ESPARBES]

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ της μάχης του Έβλν, στις έντεκα τη νύχτα, ένας λοχαγός κ' ένας ιππέας τού σου συντάγματος τών έφιππων κυνηγών χτύπησαν την πόρτα ενός σπιτιού, που ένας στρατιώτης Ρώσος τούς είχε δείξει. Κρατούσαν ένα φορτίο, όπου ήταν ξεπλωμένος ο στρατηγός τους. Ή πόρτα άνοιξε κ' ο ιδιοκτήτης τού σπιτιού, ο Ρώσος κόμης Ζογκορόφ παρουσιάστηκε. Καταλαβαίνει και μιλούσε τά Γαλλικά. Δέν χρειώστηκαν και πολλές εξηγήσεις. Πάντοτε και παντού κανείς πολιτισμένος άνθρωπος δέν άρνείται τη βοήθειά του στον πληγωμένο έχθρο. Ο ευγενής Ρώσος πήρε ο ίδιος έναν πυρσό και ώδηγησε τούς ξένους του ως σέ μιá κίμαρη τού ίσογειού, όπου ο λοχαγός κ' ο στρατιώτης απόθεσαν με προσοχή τó φορτίο τους.

Σ' ένα τέταρτο της ώρας ο λοχαγός κ' ο ιππέας έμπαιναν μέσα στο σαλόνι τού Ζογκορόφ.

— Κύριε, είπε ο λοχαγός, ο στρατηγός μας πέθανε. Δυό όβιδες, ή μιá απάνω στην άλλη, τού είχαν κοψει τά ποδάρια. Πρό μιás ώρας άκόμα είχαν ένας από τούς πιο περίφημους στρατηγούς της αυτοκρατορικής στρατιάς. Ίσως νά τόν γνωρίζετε ;... Στρατηγός Κονσταν Κορμινώ.

Ο Ρώσος έκανε ένα κίνημα αδιόρατο, έβγαλε τó σκούφο του κ' άποκάλυψε τά λευκά του μαλλιά.

— Τόν εγνωρίζα, όπως τόν γνωρίζει ή Ρωσία ολόκληρη. Είναι πολύ νέος...

— Τριαντατεσσόρον χρόνων.
— Θλίβεσή τύχη ! Έδραστηθήτε, κύριε, νά χρησιμοποιήσετε τó σπύτι μου όπως σας άρέσει. Είναι πολύ όδυνηρή δόξα νά στεγάζει τó λειψάνο ενός άντρός που οι άρετές του είναι τόσο μεγάλες ώστε νά συμμερίζομαι κ' έγώ τó κένθος τών στρατιωτών του.

Και πράγματι, πίσω από τó λοχαγό του άκίνητος ο γέρο στρατιώτης με τά μάτια γιομάτα δάκρυα, μασούσε με λίσσα μιá τούφα από τó γρόχο μουστάκι του.

Ο κόμης Ζογκορόφ έτοιμαζότανε ν' άποσπείρει, όταν άνοιξε άξαφνα ή πόρτα τού σαλονιού και παρουσιάστηκε, περίτρωμος, ο έπιστάτης του.

— Μίλα Γαλλικά, τού είπε. Αυτός εδώ οι στρατιωτικοί θά εινε, όπως κ' έγώ, κύριοί σου ως άνθρο. Άς σ' ακούσουν.

— Κύριε, ο Αυτοκράτωρ τών Γάλλων ζήτησε στέγη γι' άπομνη στο σπίτι σας και σέ λιγα λεπτά εινε εδώ.

Ο κόμης Ζογκορόφ έδωσε τόν έπιστάτη του και στράφηκε πρós τόν λοχαγό.

— Κύριε, τού είπε, ο Αυτοκράτωρ ζέρει τόν τραυματισμό τού στρατηγού Κορμινώ ;

— Όχι.
— Τόσο τó χειρότερο. Έπειδή ή Αυτού Μεγαλειότης

θά περάσει εδώ τη νύχτα της θά θεωρήσω ως καθήκον μου πού προσέχεται από τη φιλοξενία νά ξεσφαλίσω την ανάπαυση και τη γαλήνη σ' έναν τέτοιο ξένο.

— Σάς έννοώ, είπε ο λοχαγός.Κούφτε μας.

— Όχι, κύριε, είπε ο γέρος μ' άξιοπρέπεια, είστε ξένος μου πριν από τόν αυτοκράτορα. Επιθυμώ νά μην κρυφτήτε. Μά δέν υπάρχει κανένα μέρο γιά ν' άποκρούσουμε από τόν αυτοκράτορα τόν θάνατο ενός άνθρώπου πού τόν άγαπούσε και τόν τιμούσε ως ένα από τούς πιο άντρείους της στρατιάς του ; Πώς νά τού τó κούφουμε ως άνθρο ; Τί θά κάνατε αν είσθε στη θέση μου.

— Αυτό εινε πολύ άπλό, είπε ο λοχαγός.

Και στράφηκε πρós τó στρατιώτη.

— Σινφρενώ !

— Λοχαγέ !

— Ο Αυτοκράτωρ θάρρη νά κοιμηθί εδώ. Τόν ξέρεις εσύ ! Θά σέ διη, θά σ' άναγνωρίσει πως είσαι ο όηρητής τού στρατηγού Κορμινώ και θά σου ζητήσει νέα εκ μέρους του.

— Μάλιστα, λοχαγέ !

— Τότε άπάντησέ του καθαρά και ξάστερα : «Μεγαλειότατε, ο στρατηγός μου άφησε τις μπόττες του στο πεδίο της μάχης.»

— Κατάλαβες, Σινφρενώ ;... Τις μπόττες του στο πεδίο της μάχης. Δέ θά πεις ψέμματα, γιατί σ' αλήθεια, άφησε εκεί τά δυό τόν πόδια.

— Ένα δάχρυ μόνο είναι ή άπάντησης τού γέρου στρατιώτη.

— Άξαφνα θόρυβος άκούστηκε στο σπίτι.

— Η Αυτού Μεγαλειότης ο Αυτοκράτωρ τών Γάλλων, ανήγγειλε ο έπιστάτης.

Ο αυτοκράτωρ, πράγματι, είχε φτάσει συνοδευόμενος από τόν πρίγκιπα Ντέριε.

— Μεγαλειότατε, είπε ο κόμης Ζογκορόφ σπεύδοντας νά τόν υποδεχθί κάτω στη γεμάτη χιόνια αυλή, ίδου τó σπίτι σας και ίδου τά κλειδιά του. Και τά έδωσε στο στρατάρχη.

***

Ο Αυτοκράτωρ άπάντησε μ' ένα νεύμα, σάν κουρασμένος κ' άκολούθησε τόν κόμητα Ζογκορόφ μέσ στο σπίτι. Μέσ στο διάδρομο διάκρινε τó Σινφρενώ και στάθηκε. Ή θερμή άτμοσφαίρα τού ρωσικού σπιτιού τόν είχε κάνει νά συνέλθει. Μηχανικά εξέταζε τó στρατιώτη. Τότε, όπως είχε προείπει ο λοχαγός, τόν άναγνώρισε:

— Σέ έχω δει κάπου, τού είπε. Περιμένε νά θυμηθώ.

Ο Ναπολέων έβγαλε απ' τó γιλέκο του τήν ταμπα-

ζιέρα του, πήρε μιά πράξα ταμπάκο και τή ροφήζε. 'Εντωμεταξύ είχε διαρκώς κροφωμένο τὸ βλέμμα τὸν ἄνθρωπο στὸ γέρο στρατιώτη.

— 'Έχεις παρασημοφορηθεῖ στὸ 'Αουτερελίτς;.. 'Ονομάζεσαι Μασσονιέ και σὲ φρονιάζουν Σινφρενιό. 'Εί...

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε!

— 'Υστερ' ἀπὸ μιά τέτοια μάχη, ὅστερ' ἀπὸ τὴν ἀγανία, τὸ μνημονιζὸ τοῦ αυτοκράτορος ποὺ διηγεῖται τὸσο τεράστιο, προξενούσε κατὰπλήρη στὸν κόμητα Ζοχοροφ.

— Περίμετε, ξανιέτε ὁ Αυτοκράτωρ. Εἶσαι γενναῖος και τίμιος. Καί γι' αὐτὸ ἔχεις ἔξασφαλίσει τὴ θέση σου στὸν παράδεισο τῶν ἀνδρείων. 'Α, θυμήθηκα. Εἶσαι ὁ ὑπερήτης τοῦ στρατηγοῦ Κορμινιό;

— Μάλιστα Μεγαλειότατε.

— Στρατιωτικὴ ὄρατα αὐτοῖ οἱ Κορμινιό. Παλιὰ οἰκογένεια. Καί τὰ τρία ἀδέρφια ὑπηρετοῦν τώρα στὸ στρατό μου, εἶναι οἱ πρὸ ὄρατοι μου ἴππερς ὅστερ' ἀπὸ τὸ Λασσάλ.

— 'Ο Σινφρενιό ἔστρεψε. 'Ο αυτοκράτωρ ἀνεβῆκε τὴ σκάλα.

Στὸ τέταρτο σκαλοπάτι, ὡστόσο :

— Ποῦ εἶναι ὁ στρατηγός σου;

— Ὅταν τὸν παριστάμενον ὁ καρδιές ἐπάγωσαν τότε.

— Ἄφηρε τίς μπότες του στὸ πεδίο τῆς μάχης, ἀπάντησε ὁ στρατιώτης ἀκολουθώντας τὴν παραγγελία τοῦ λογαίου του.

— 'Ο Αυτοκράτωρ ἔξακολουθοῦσε ν' ἀνεβαίνει τίς σκάλες.

— Νὰ τοῦ πεῖ...

— 'Ο Ναπολεόν εἶχε τὴ συνήθεια νὰ χορηγοποιεῖ τοὺς παλιούς παρασημοφορημένους στρατιώτες του ὡς ἀγγελιοφόρους τῶν καλῶν εἰδήσεων.

— Νὰ τὸν πῆς, ἔξακολουθῆσε, ὅτι ἡ αυτοκράτειρα εἰς ἀνάμνησιν τοῦ 'Εἴλο θὰ βαφτίσῃ τὸ κοριτσάκι του.

— 'Ο κόμης ἄνοιξε μιά πόρτα α' ὁ Αυτοκράτωρ ἐμπήκε μέσα.

— 'Ο Σινφρενιό σκεπτικός, ἀμήχανος, εἶχε περῆσει στὴ θέση του.

— 'Ε λοιπόν, τοῦ εἶπε ὁ λογαίος του μόλις ἔφυγε ὁ αυτοκράτωρ, βλέπεις ὅτι ὅλα ἔγιναν ὅπως σοῦ εἶπα.

— Ἐκτός ἐνός, ἐκτός τῆς παραγγελίας τοῦ αυτοκράτορος πρὸς τὸ στρατιώτη μου.

— Μὰ! θὰ τοῦ τὴν πῆς α' αὐτὴ ὅταν ἀνταμώσετε στὸν παράδεισο τῶν ἀνδρείων.

— Μὰ τὸ κεφάλι τοῦ στρατιώτη ἐσάλεψε.

— Νά, ἔλεγε, μιά διαβολεμένη ὑπόθεσι.

— 'Η διαταγὴ τοῦ αυτοκράτορος πολεῖ να ἐκτελεσθῇ. Λογαγεῖ μου, ποῦ εἶναι ὁ παράδεισος τῶν ἀνδρείων.

— Ἐκεῖ ψηλά. 'Αλλοστε, θὰ τὸν δῆς και σὺ ὁ ἴδιος, ἀφοῦ ὁ αυτοκράτωρ σοῦ παραχώρησε θέση σ' αὐτόν. Καληνίχτα.

— Ὅταν ἔμεινε μόνος ὁ Σινφρενιό πήρε τὸ πιστόλι του.

— Δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ ρωτήσω ἂν θὰ συναντήσω ἐκεῖ ψηλά τὸ στρατιώτη μου. Θὰ εἶναι χωρὶς ἄλλο στὴν πρώτη θέσι τοῦ παραδείσου τῶν ἀνδρείων. Ἐμπρός, Σινφρενιό, τὴ διαταγὴ τοῦ αυτοκράτορος!

— 'Ο Σινφρενιό κατέβηκε τίς σκάλες και βγήκε ἔξω στὴν αὐλή. Μιά ἐκπρωσοδόθησι ἀντήχησε α' ἕνα σῶμα κυλιότανε ἀπάνω στὸ χιόνι. Αὐτοκτόνησε!

— 'Ο γέρο στρατιώτης ἐπέλυσε ἔτσι τὴ διαταγὴ τοῦ Αυτοκράτορος και πῆγινε νὰ πῆ στὸ στρατιώτη του, ἐκεῖ ψηλά, στὸν παράδεισο τῶν ἀνδρείων, ὅτι ἡ Αυτοκράτειρα θὰ βαφτίσει τὴν κόρη του!

— 'Ο γέρο στρατιώτης ἐπέλυσε ἔτσι τὴ διαταγὴ τοῦ Αυτοκράτορος και πῆγινε νὰ πῆ στὸ στρατιώτη του, ἐκεῖ ψηλά, στὸν παράδεισο τῶν ἀνδρείων, ὅτι ἡ Αυτοκράτειρα θὰ βαφτίσει τὴν κόρη του!

G. d' E-parbés

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

— 'Ο μὴ φοβάσαι, ἀγάπη μου, κανεὶς δὲν εἶναι ἐδῶ, στὸ σπίτι αὐτὸ ποὺ τραγουδεῖ συχνὰ ἡ πτοχή μου λύρα, ἀλλὰ ἐπειδὴ ὀρθάνοιχτη δὲν ἔμεινε ποτε ἄς κλείσωμε τὴ θύρα.

— 'Ακούε τὴ λύσσα τῆς βοῆς, τοῦ ἀνέμου τῆ βοῆ, τὸ σπίτι δὲν γρομηθεῖται ἀπὸ τὸν κρότο ἐκείνο' ὅμως γιὰ νὰ μὴν ἔχωμε καί φόβο νὰ καὶ τὴ λάμπα μας τὴ σβῆθω.

— Μὰ α' ὁ λαίμαξ σου εἶναι γυμνός, ἀγάπη μου ξανθὴ! ποῦ νάβρωμε κεντήματα χρυσὰ νὰ τὸν σκεπάσουν; — 'Αν θές ὁ παγομένος σου λαίμαξ νὰ ζεσταθῇ, ἀχ ἄφισε τὰ χεῖρα μου νὰ τὸν σφιχαγαλιάσω.

Ἐρρ. Χάβιε

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

[Τοῦ Β. Γουίτλερ]

Ἡ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΗ

— 'Σ' ἕνα μικρὸ δωμάτιο φτωχικοῦ σπιτιοῦ ξαναβρήκα τὴν ἀγάπη μου. Τὴν ἀναγνώρισα ἀμέσως, ἂν καὶ δὲν ἦταν παιὶ ἐκείνη ποὺ εἶχα λατρεύσῃ. 'Αρρωστη, ἔσπλωμένη σ' ἕνα ἔλεινο κροββῆτι, μὲ τὰ ἀδυνατισμένα χεῖρα τῆς ἔξω ἀπὸ τὰ παλιὰ σκεπάσματα, μὲ μῖα ἄτονα, και μαλλὰ κροβακωμένα, ἦταν πραγματικὰ ἀγνώριστη. Κι' ὅμως μοῦ μίλησε ἡ καρδιά μου. 'Ἐκλεισα τὰ μάτια και ἡ παλιὰ μου ἀγάπη παρουσιάσθηκε μπρὸς μου ὅπως τὴν ἤξερα ἄλλοτε...

— 'Ἦταν τότε δική μου, ὅλη δική μου, ἡ γλυκεῖα μου γυναίκα...

— 'Ἦλθε ἔπειτα ἐκεῖνος—ἔνας παλιός μου φίλος—και μοῦ τὴν ἔπηρε, μοῦ τὴν ἔκλεψε. Κι' ἐγὼ ἐπένεσα πολύ, ἔκλαψα, μὰ τὴν ἀγαποῦσα ἀκόμη!...Καὶ τόσα τὴν ξαναβρήκα ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια, μὰ πόσο ἀλλαγμένη! ἀγνώριστη!...

— 'Ἐκείνη δὲν με ἔγνωσε. Κ' ἐγὼ εἶχα γεράσει πολύ...

Δὲν εἶνε παράξενο γιὰ ἕνα γιαιτὸ πτωχοσυνοικιῶν τὸ Λονδίνο νὰ βρεθῇ μπρὸς σ' ἕνα ἔγκακαλεμμένο πλάσμα. Κανεὶς δὲν ἦταν κοντὰ τῆς. Κάποιος ἤθελε και μ' ἔκλεισε νὰ πάω νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν ἀρρωστη α' ἔπειτα δὲν τὸν ξαναείδα. Στὸ μαθημένο μάτι ἐνός γιαιτροῦ δὲν ἔχρουαζόταν και πολύ γιὰ νὰ ἐννοήσῃ πὼς ἡ ἀρρωστη δὲν εἶχε καὶ πολύ ζωή. Αὐτὸ ὅμως δὲν με παρέλυσε. 'Ετρεξα και ἔφερα ὅτι χρειαζόταν, πρὸ παντός: τροφή και φάρμακα.

— Τὴν ἐπεριεποιόουν χωρὶς νὰ με ἀναγνωρίσῃ. Καὶ δὲν ἐννοῦσε τίποτε ὅταν εἶδε τὰ μαζιλίκια και τὰ καθαρὰ σκεπάσματα ποῦ τῆς ἔφερα ἀπὸ τὸ σπίτι μου, ὅτε τὴν θεομιόστω ποῦ ἔβαλα γιὰ νὰ ζεσταῖνοι τὸ παγομένο τῆς δωμάτιο. Μ' εὐχαρίστησε μόνο πολύ, και ὅταν τῆς εἶπα πὼς θὰ διενυκτερένω κοντὰ τῆς, ὡπότες ἐκπλήρη.

— Μὰ, γιαιτὸ τὴν καλοσοῦν!...

— 'Ἦξερα πὼςδὲν τῆς ἔμεινε πολύ παιὶ νὰ ζῶσῃ, και ἤθελα νὰ τὴν στηρίξω στὸ στήθος μου στίς τελευταίε τῆς στιγμῆς... 'Ἰσως νὰ ξαναβλέπα στὰ θυρωμένα μάτια τῆς μιά τελευταία λάμψη τῆς παλιῆς τῆς ἀγάπης. Κι' ἔμεινα κοντὰ τῆς...

— Μὲ τῆς φροντίδες μου ἀνέλαβε κάποια ψεύτικη ζωηρότητα. Καί με τὰ μάτια κλειστά μοῦ μίλοῦσε... μοῦ ἐμπιστευόταν τὴν ἀναμνήσεις τῆς... 'Ἡ ζωὴ τῆς ἡ πραγματικὴ τῆς ζωὴ ἄρχισε με τὴν ἀγάπη τῆς γιὰ τὸν ἄλλον. Μοῦ μίλοῦσε γιὰ τὴν ζωὴ τους, γιὰ τὴν ἀγάπη του, ποῦ τώρα παιὶ, ἀλλοίμονο, εἶχε ὀρθωτὴ ἀφοῦ τὴν ἔδωκε, αὐτὴ ποῦ τὸν ἐλάτρευε πάντα...

— 'Ακούω χωρὶς νὰ προσφέω λέξι, με τὴν καρδιά σφιγμένη. Γιὰ τὴν ἄλλη ἐκείνη ἀγάπη, τὴν πρώτη, τὴν δική μας, ὅτε λόγο δὲν ἔκανε...

— Τέλος μοῦ εἶπε με τὴ βραχύνῃ, ἀδύνατη, φωνὴ τῆς:

— Σας ἱκετεύω, φέρτε τον ἐδῶ; Πέστε νάρθη γιὰ τελευταία φορὰ!...

— Καί τὸ χεῖρι τῆς ἔζητοῦσε σπασμοδικὰ τὸ δικό μου.

— Ζητοῦσε τὸ φίλο τῆς, αὐτόν ποῦ μοῦ ἔκλειπε τὴν εὐτυχία...

— 'Ἐβήκα ἀπὸ τὸ δωμάτιο, κατέβηκα α' ἔστειλα κάποιον γιὰ τὸν φρονιάξῃ... Ἐβλεπονε πολλὰ χρόνια ποῦ δὲν τὸν εἶχα ἴδῃ, μὰ γνώριζα ποῦ μποροῦσε νὰ βρεθῇ γιαιτὸ ἦταν γνωστός. Τοῦ ἔγραφα δύο λογια ὡς γιαιτὸς ἀγνωστός και τὸν παρακαλοῦσα νάρθη στὸ προσκεφαλο κάποιου ἐτοιμοθάνατου ποῦ εἶχε νὰ τοῦ κἀνῃ μιά ἐκμυστήρευσι... Τὸν ἤξερα καλὰ. 'Ἡ περιεργεία του θὰ τὸν ὀθοῦσε ν' ἀκολουθῆσῃ τὸτελερωμένον του...

— Ὅταν τέλος ἐπέστρεψα κοντὰ τῆς, εἶδα τὸ βλέμμα τῆς νὰ προσκλόνεται πάνω μου ἐπιμονα, ἔξεταστικὰ.

— Μὲ ἀνεγνώρισε...

— Εἶσθε... ὁ ἄλλος; μ' ἐρώτησε ἔξωφρα σιγανά.

— 'Ετρεξα κοντὰ τῆς, τὴν ἀγκάλιασα, τῆς ἐφιθύρισα λόγια ἀγάπης και συγνώμης... Τώρα παιὶ ἄρχισε νὰ μισῇ τὸν ἄλλο, τὸν δευτερο. Τὴν εἶχα συγνώμησε. Τὴν εὐτυχία! Μοῦ εἶπε πὼς θὰ τὸν ἔδωχε και θὰ τὸν καταριόταν ἂν ἵχηστον...

— 'Ἐξωφρα κρότος ἀμαξιοῦ ἀντήχησε στὸν ἐρημικὸ δρόμο, και σὲ λίγο βιαστικὰ βήματα στὴ σκάλα. 'Ἐκείνη συγκεντρώνοντας τίς τελευταίε τῆς δυνάμεις ἀνασηκώθηκε ἀνυπόμονα και τὸ χεῖρι τῆς ἀπλώθηκε πρὸς τὴν πόρτα...

— Αὐτὸς δὲν τὴν ἀνεγνώρισε εὐθύς, προσώρησε διατακτικὰ μὲ κάποια ἐκπλήρη στὰ μάτια... 'Ὅταν ὅμως εἶδε καλὰ ποῖα ἦταν ἔγινε κἀτωχός. 'Ἐγὼ περιέμει με ἀγανία, βουβός θεατής. Θὰ τὸν ἔδωχε; 'Αλλοίμονο! Τὴν εἶδα νὰ πέφτῃ ἔξωφρα με λυγμὸ στὴν ἀγκάλια του, και νὰ σωριάζεται με μιάς νεκρῇ ψυθιρζόοντας:

— 'Αγάπη μου!...

— Κ' ἐγὼ, ἐγὼ, ἔμεινα ἐκεῖ στὴ σιαιερὴ γωνία μου, βουβός, συντριμμένος, παντέρημος.....

B. WHISTLER

